

Handläggare

TJÄNSTESKRIVELSE

Datum

2015-12-23

Ärendebeteckning

KS 2015/1130

Kommunfullmäktige

Yttrande över Landstingets i Kalmar län ansökan om att bilda regionkommun

Förslag till beslut

Kalmar kommun tillstyrker Landstinget i Kalmar läns ansökan om ändring av lagen om regionalt utvecklingsansvar i vissa län (SFS 2010:630) så att även Landstinget i Kalmar län omfattas av lagen.

Kommunfullmäktige antar kommunledningskontorets yttrande som sitt och överlämnar det till Landstinget i Kalmar län som Kalmar kommuns yttrande över Kent Johanssons rapport Regionala utvecklingsansvaret i Kalmar län samt landstingsstyrelsen Utgångspunkter för den fortsatta processen.

Bakgrund

Landstingsfullmäktige beslutade den 3 juni 2015 att tillsammans med Regionförbundet i Kalmar län påbörja arbetet med att förbereda en ansökan om att Landstinget skall överta det regionala utvecklingsansvaret från Regionförbundet från och med januari 2019.

Kent Johansson har anlitats som särskild utredare för att ansvara för den förberedande processen och dialogen med kommunerna i länet samt övriga länsorganisationer.

Landstingsstyrelsen har noterat slutrapporten och har för avsikt att föreslå att landstingsfullmäktige hos regeringen ansöker om ändring av Lagen om regionalt utvecklingsansvar i vissa län (SFS 2010:630) så att landstinget i Kalmar län omfattas av lagen och att det därmed bildas en region med ett direktvalt regionfullmäktige.

Inför landstingsfullmäktiges beslut vill landstingsstyrelsen inhämta kommunernas ställningstagande och föreslår kommunerna att tillstyrka förslaget. Remissvaret ska vara landstinget tillhanda senast den 17 februari 2016.

Yttrande

Kalmar kommun ser positivt på att bilda en regionkommun vilket medför ökat demokratiskt inflytande och en tydligare samordning.

Synpunkter på kapitel 9.1 i Kent Johanssons rapport

Det behövs en tydligare beskrivning av roller och ansvar mellan Länsberedning och Regional utvecklingsnämnd. Vi uppfattar förslaget som att alla frågor om regional tillväxt och utveckling ska behandlas av Länsberedningen, även frågor om finansiell fördelning.

Vi saknar beskrivning av vilka regionala utvecklingsinsatser som kan komma ifråga för kommunernas finansiering. Därför kan vi inte ta ställning till den fortsatta finansieringen.

Vi tillstyrker förslag på namn av regionkommunen. Namngivning av beredningen bör i linje med detta heta Regionberedningen istället för Länsberedningen.

Det är viktigt att det blir tydligt att ansvaret för kollektivtrafik ligger på Regionkommunen och inte på länets kommuner. Vi förutsätter att tidtabellsfrågor och övrigt inflytande över trafikfördelning m.m. är strategiska frågor och hanteras av Länsberedningen där kommunerna har möjlighet att framföra synpunkter.

Kommentarer på landstingsstyrelsens utgångspunkter för den fortsatta processen

”Ledamöterna i regionfullmäktige ska ha möjlighet till minst ett ytterligare politiskt uppdrag inom ett tydligt politikerområde”.

Vi konstaterar att 67 ledamöter i regionfullmäktige ska ha minst ytterligare ett politiskt uppdrag inom regionkommunen. Det är svårt att bedöma behovet av politiska uppdrag men antalet uppdrag förefaller omfattande.

”De politiska uppdragen ska jämnt fördelas mellan de olika ansvarsområdena som den nya regionkommunen ansvarar för.”

Otydligt vilka ansvarsområden som finns utöver regionala utvecklingsfrågor samt hälso- och sjukvård. Dessa bör i så fall vara prioriterade i förhållande till övriga ansvarsområden.

”De politiska uppdragen ska jämnt fördelas mellan majoritet och opposition.”

Fördelning av uppdrag tordes spegla valresultatet och inte jämt fördelas. I övrigt styr lagen om proportionellt valsätt fördelning av platser.

”Ledamöterna i Regionstyrelsens arbetsutskott ska jämnt spegla de olika politiska ansvarsområdena. Regionråd ska finnas för väldefinierade politikerområden, varav regional utveckling och hälso- och sjukvården utgör två självklara.”

Vi kan i underlaget inte följa tankarna på hur många regionråd som ska utses.

”Kostnaden för den nya politiska organisationen får inte överstiga den samlade kostnaden för de tidigare landstingets och regionförbundets politiska organisationer.”

Vid en sammanslagning förutsätts att effektivitet och en översyn av kostnader är bärande tankar i arbetet. Ambitionsnivån i utgångspunkterna förefaller låg då kostnaderna inte omprövas.

”Den förvaltningsmässiga linjeorganisationen ska bibehållas.”

Även här förutsätter vi att en översyn av organisation, effektivitet och kostnader görs för att möta framtida utmaningar för regionkommunen.

Anders Saur
verksamhetsutvecklare

Jonas Sverkén
kanslichef

Bilagor:

Protokollsutdrag från landstingsstyrelsens sammanträde den 14 december 2015, § 225.

Landstingets begäran om yttrande angående ansökan om att bilda regionkommun den 15 december 2015.

Rapport: Regionala utvecklingsansvaret i Kalmar län, Kent Johansson den 20 november 2015.

Protokollsutdrag från landstingsstyrelsens sammanträde den 14 december 2015

§ 225

Diarienummer 150275

Regionala utvecklingsansvaret i Kalmar län

Beslut

1. Landstingsstyrelsen noterar slutrapport ”Regionala utvecklingsansvaret i Kalmar län – en redovisning av förutsättningarna för att bilda regionkommun i Kalmar län” till protokollet.

2. Landstingsstyrelsen har för avsikt att föreslå att landstingsfullmäktige hos regeringen ansöker om ändring av Lagen om regionalt utvecklingsansvar i vissa län (SFS 2010:630) så att landstinget i Kalmar län omfattas av lagen och att det därmed bildas en region med ett direktvalt regionfullmäktige.

Inför landstingsfullmäktiges beslut ska kommunernas ställningstagande inhämtas. Landstingsstyrelsen beslutar att sända förslaget på remiss till länets kommuner och föreslår kommunerna att tillstyrka förslaget. Remissvaret ska vara landstinget tillhanda senast den 17 februari 2016.

3. Landstingsstyrelsen ger kommunerna möjlighet att lämna kommentarer, på uppdrag, finansiering, politisk organisation för det regionala utvecklingsuppdraget samt namn för den nya regionkommunen, avsnitt 9.1 i Kent Johanssons rapport.

Landstingsstyrelsen ger även kommunerna möjlighet att lämna kommentarer på landstingsstyrelsens syn på några av de utgångspunkter som kommer att ingå i kommande arbete att forma den övriga politiska organisationen för nästa mandatperiod.

Kommentarerna ska vara landstinget tillhanda i samband med remissvaret enligt punkt 2.

Bakgrund

Uppdraget

Landstingsfullmäktige beslutade den 3 juni 2015 att tillsammans med Regionförbundet i Kalmar län att påbörja arbetet med att förbereda en ansökan om att Landstinget ska överta det regionala utvecklingsansvaret från Regionförbundet från och med januari 2019.

Kent Johansson har anlitats som särskild utredare för att ansvara för den förberedande processen och dialogen med kommunerna i länet samt övriga länsorganisationer.

Uppdraget innebär att den särskilde utredaren ska redovisa beslutsunderlag som beskriver

- regionkommunens uppdrag utifrån lag om regionalt utvecklingsansvar i vissa län
- förslag till hur frågor som Regionförbundet i Kalmar län handhaft utanför lag om samverkansorgan ska hanteras
- förslag på beslutsprocesser och organisation för ansvaret av det nya regionala utvecklingsuppdraget
- förslag till genomförandeplan för hur förändringen av ansvaret för det regionala utvecklingsansvaret i Kalmar län kan genomföras
- förslag till tidplan för genomförande

Uppdraget ska redovisas för regionförbundets styrelse och landstingsfullmäktige i februari 2016. Innan ett slutligt ställningstagande kan ske ska landstinget inhämta ställningstagande i frågan från samtliga tolv kommuner i länet.

I uppdraget ingår även att lämna förslag om den politiska styrningen av kollektivtrafiken i länet.

Redovisning av slutrapport och förslag

Kent Johansson har nu redovisat sin slutrapport för landstingsstyrelsen. Av Kent Johanssons rapport följer att avsikten att bilda regionkommun kan verkställas genom

a t t Landstingsstyrelsen beslutar att sända förslag om bildande av regionkommun i Kalmar län på remiss till länets kommuner där man föreslår att kommunerna tillstyrker att Landstingsfullmäktige hos regeringen ansöker om ändring av Lagen om regionalt utvecklingsansvar i vissa län (SFS 2010:630) så att landstinget i Kalmar län omfattas av lagen och att det därmed bildas en region med ett direktvalt regionfullmäktige.

I samband med remissförfarandet ger Landstingsstyrelsen samtidigt kommunerna möjlighet att inför den fortsatta processen lämna synpunkter på landstingsstyrelsens syn på den nya regionkommunens uppdrag, namn, finansiering samt politisk organisation för det regionala utvecklingsansvaret. Vidare får kommunerna ge sin syn på några av de principer som kommer att ingå i kommande arbete att forma den politiska organisationen för nästa mandatperiod samt förslaget till utformning av den politiska styrningen av kollektivtrafiken samt

a t t efter kommunernas remissvar behandlar Landstingsfullmäktige frågan om att hos regeringen ansöka om ändring av Lagen om regionalt utvecklingsansvar i vissa län (SFS 2010:630) så att landstinget i Kalmar län omfattas av lagen och att det därmed bildas en region med ett direktvalt regionfullmäktige

När regering och riksdag tillstyrkt ansökan fullföljs bildandet av regionkommun. Avtal och överenskommelser görs mellan berörda parter om de olika regleringar som behöver göras för att slutligt genomföra förändring av det regionala utvecklingsansvaret i Kalmar län.

Regionförbundets styrelse bör, i samband med att man tar del av utredningsuppdraget, besluta om

a t t göra en genomgång av rapportens förslag för att ta ställning till om vissa förslag som presenteras i rapporten kan initieras och genomföras under innevarande mandatperiod.

Förslag och remiss

Efter genomgång av slutrapporten föreslås att landstinget fullföljer avsikten att ansöka om att ta över det regionala utvecklingsansvaret i länet. Inför landstingsfullmäktiges beslut ska kommunernas ställningstagande inhämtas. Förslaget sänds på remiss till länets kommuner och kommunerna föreslås att tillstyrka förslaget. Remissvaret ska vara landstinget tillhanda senast den 17 februari 2016. Landstingsfullmäktige behandlar frågan den 24 februari 2016. Kommunernas ställningstagande ska redovisas i ansökan.

Utgångspunkter för den fortsatta processen

Kent Johanssons rapport utgör underlag för det fortsatta arbetet. I rapporten, avsnitt 9.1, beskrivs de förutsättningar som bör gälla för bildandet av regionkommun.

Vad gäller den politiska organisationen i övrigt i Region Kalmar län 2019-2022 ska en parlamentarisk arbetsgrupp ta fram en ny organisation under våren 2018 och beslutas av landstingsfullmäktige i juni 2018. Organisationen ska formas utifrån följande utgångspunkter och tankar.

- Framtida utmaningar måste ligga till grund för utformningen av den politiska organisationen.
- Regionfullmäktige ska bli en tydligare arena före regional debatt och politiskt utbyte.
- En politisk organisation som bygger på tydliga ansvarsområden.
- Ledamöterna i regionfullmäktige ska ha möjlighet till minst ett ytterligare politiskt uppdrag inom ett tydligt politikerområde.
- De politiska uppdragen ska jämnt fördelas mellan de olika ansvarsområdena som den nya regionkommunen ansvarar för.
- De politiska uppdragen ska jämnt fördelas mellan majoritet och opposition.
- Ledamöterna i Regionstyrelsens arbetsutskott ska jämnt spegla de olika politiska ansvarsområdena. Regionråd ska finnas för väldefinierade politikerområden, varav regional utveckling och hälso- och sjukvården utgör två självklara.
- Nya tankar kring beredningsformerna för hälso- och sjukvårdens frågor ska utvecklas utifrån framtidens utmaningar för hälso- och sjukvården. Utskott i styrelsen kan vara en modell.
- Kostnaden för den nya politiska organisationen får inte överstiga den samlade kostnaden för de tidigare landstingets och regionförbundets politiska organisationer.
- Mötesfrekvensen för de olika politiska organen ska ses över.
- Den förvaltningsmässiga linjeorganisationen ska bibehållas.

Möjlighet för kommunerna att lämna kommentarer inför den fortsatta processen

Kommunerna i länet får, utöver att svara på remissen kring bildande av regionkommun, möjlighet att lämna kommentarer på de utgångspunkter som redovisats för den fortsatta processen. Kommentarer lämnas i samband med att förslaget om bildande av regionkommun remissbehandlas.

Handlingar

1. Skrivelse från Kent Johansson, daterad den 20 november 2015.
2. Regionala utvecklingsansvaret i Kalmar län – En redovisning av förutsättningarna att bilda regionkommun i Kalmar län daterad den 20 november 2015.

Anders Henriksson (S)
Ordförande

Christer Jonsson (C)
Justerare

Rätt intygar: *Marie Svensson*

Protokollsutdrag till: Länets kommuner, Krister Björklund, Ingeborg Eriksson Gunnarsson och Ann-Sofie Dejke

Kommunfullmäktige
samtliga kommuner i Kalmar län

Regionförbundet i Kalmar län för kännedom

Begäran om yttrande angående ansökan om att bilda regionkommun

Landstingsfullmäktige beslutade den 3 juni 2015 att tillsammans med Regionförbundet i Kalmar län påbörja arbetet med att förbereda en ansökan om att Landstinget skall överta det regionala utvecklingsansvaret från Regionförbundet från och med januari 2019.

Kent Johansson har anlitats som särskild utredare för att ansvara för den förberedande processen och dialogen med kommunerna i länet samt övriga länsorganisationer.

Uppdraget ska redovisas för regionförbundets styrelse och landstingsfullmäktige den 24 februari 2016. Innan ett slutligt ställningstagande kan ske ska landstinget inhämta ställningstagande i frågan från samtliga tolv kommuner i länet.

Kent Johansson har nu redovisat sin slutrapport för landstingsstyrelsen, se bilaga.

Remiss – förändring av det regionala utvecklingsansvaret

Efter genomgång av utredningen har landstingsstyrelsen för avsikt att föreslå landstingsfullmäktige att hos regeringen ansöka om ändring av Lagen om regionalt utvecklingsansvar i vissa län (SFS 2010:630) så att landstinget i Kalmar län omfattas av lagen och att det därmed bildas en region med ett direktvalt regionfullmäktige.

Landstingsstyrelsen begär yttrande över förslaget från länets samtliga kommuner och föreslår kommunerna att tillstyrka förslaget. Remissvaret ska vara landstinget tillhanda **senast den 17 februari 2016**.

Landstingsfullmäktige behandlar frågan den 24 februari 2016. Samtliga kommuners ställningstaganden ska redovisas i ansökan.

Möjlighet lämna kommentarer

Härutöver ger landstingsstyrelsen kommunerna möjlighet att lämna kommentarer, på uppdrag, finansiering, politisk organisation för det regionala utvecklingsuppdraget samt namn för den nya regionkommunen, avsnitt 9.1 i Kent Johanssons rapport.

Landstingsstyrelsen ger även kommunerna möjlighet att lämna kommentarer på landstingsstyrelsens syn på några av de utgångspunkter som kommer att ingå i kommande arbete att forma den övriga politiska organisationen för nästa mandatperiod.

Kommentarerna ska vara landstinget tillhanda i samband med remissvaret.

Anders Henriksson
Landstingsstyrelsens ordförande

Krister Björkegren
Landstingsdirektör

Bilagor

1. Rapport Regionala utvecklingsansvaret i Kalmar län – En redovisning av förutsättningarna att bilda regionkommun i Kalmar län daterad den 20 november 2015.
2. Utdrag ur ojusterat protokoll från landstingsstyrelsen den 14 december 2015

Regionala utvecklingsansvaret i Kalmar län

– EN REDOVISNING AV FÖRUTSÄTTNINGARNA ATT BILDA REGIONKOMMUN I KALMAR LÄN

Kent Johansson, 2015-11-20

INNEHÅLLSFÖRTECKNING:

1. Uppdrag och arbetssätt	1
1.1. Uppdrag	1
1.2. Arbetssätt	1
2. Regionala utvecklingsansvaret i Kalmar län	2
2.1. Landstinget	2
2.2. Länsstyrelsen	2
2.3. Andra statliga myndigheter	3
2.4. Regionförbundet	3
2.4.1. Bakgrund	3
2.4.2. Organisation	4
2.4.3. Uppdrag	4
2.4.4. Regionala utvecklingsuppdraget	4
2.4.5. Primärkommunal samverkan	5
2.4.6. Utföraruppdrag	5
2.4.7. Finansiering	6
3. Redovisning av kontakter och informationer	6
3.1. Kommunkontakter	6
3.2. Politiska partiernas länsorganisationer	7
3.3. Länsstyrelsen	7
3.4. Länsorganisationer	7
3.5. Andra Regionkommuner	8
4. Uppdrag och principer för Regionkommun i Kalmar län	8
4.1. Motiv och utmaningar	8
4.2. Regionalt utvecklingsansvar	9
4.3. Strategier och planer för länets utmaningar och möjligheter	11
4.4. Beslutsorganisation och arbetsformer	11
4.5. Finansiering	13
4.6. Personalfrågor	14
4.7. Namnfrågan	15
5. Primärkommunal samverkan	15
6. Regionala utföraruppdrag	15
7. Den politiska styrningen av kollektivtrafiken	16
8. Genomförandeplan och tidplan	16
9. Förutsättningar och slutsatser	17
9.1. Förutsättningar	17
9.2. Slutsatser	19

1. Uppdrag och arbetssätt

Landstinget i Kalmar län och Regionförbundet i Kalmar län har beslutat att man har för avsikt att bilda regionkommun i Kalmar län. I detta avsnitt redovisas besluten att utreda förutsättningarna för att bilda regionkommun som från och med januari 2019 ska svara för det regionala utvecklingsansvaret i Kalmar län. Avsnittet ger också en beskrivning av hur utredningsuppdraget har genomförts.

1.1. Uppdrag

Landstingsfullmäktige och Regionförbundets styrelse har beslutat att utreda förutsättningarna för att ansöka om att landstinget från och med januari 2019 ska få status som regionkommun och då överta det regionala utvecklingsansvaret i Kalmar län i enlighet med lagen om regionalt utvecklingsansvar.

Vidare har man beslutat om ett uppdrag för att redovisa beslutsunderlag som beskriver:

- den nya regionkommunens uppdrag utifrån lag om regionalt utvecklingsansvar i vissa län,
- förslag till hur frågor som Regionförbundet i Kalmar län handhaft utanför lag om samverkansorgan ska hanteras,
- förslag på beslutsprocesser och organisation för ansvaret av det nya regionala utvecklingsuppdraget,
- förslag till genomförandeplan för hur förändringen av ansvaret för det regionala utvecklingsansvaret i Kalmar län kan genomföras samt
- förslag till tidplan för genomförande.

I uppdraget ingår även att lämna förslag om den politiska styrningen av kollektivtrafiken i länet.

Kent Johansson, Johansson Sweden Consulting AB har anlåtats för att genomföra uppdraget.

1.2. Arbetssätt

Uppdraget har genomförts i nära kontakt och samverkan med företrädare för Landstinget, Regionförbundet och länets kommuner. I inledande avsnitt görs beskrivningar av hur nuvarande verksamhet, organisation och finansiering har utformats i Kalmar län när det gäller det regionala utvecklingsansvaret. Det avslutande avsnittet beskriver förutsättningar och slutsatser om landstinget tillsammans med kommunerna önskar fullfölja avsikten att bilda regionkommun i Kalmar län.

Det särskilda uppdraget att lämna förslag om den politiska styrningen av kollektivtrafiken i länet har genomförts parallellt med uppdraget om det regionala utvecklingsansvaret. Detta uppdrag redovisas i ett särskilt avsnitt i denna rapport.

Regionförbundets och landstingets kanslier har medverkat genom att presentera underlag för att kunna beskriva nuvarande organisation och verksamhetsområden. För beskrivning av olika organisationer har uppgifter och beskrivningar hämtats från respektive organisationers hemsidor.

I uppdraget ingår att ge förslag på beslutsprocesser och organisation för ansvaret av det nya

regionala utvecklingsuppdraget. Uppdraget är alltså i denna del begränsat till att lämna förslag till politisk organisation för just det regionala utvecklingsansvaret. Att lämna förslag på utformning av regionkommunens totala politiska organisation ingår inte i det beslutade uppdraget. Inte heller har det ingått i uppdraget att lämna förslag till förvaltningsorganisation.

Förslag till genomförandeplan och förslag till tidplan för genomförandet ingår i uppdraget. Det har däremot inte ingått i uppdraget att lämna förslag till slutliga ekonomiska regleringar eller förslag till hur personalfrågor ska regleras vid det slutliga bildandet av regionkommun.

Möten har genomförts med presidierna för Landstingsstyrelsen, Regionförbundets styrelse samt Primärkommunala Nämnden (PKN) för att få underlag och bakgrund till de avvägningar som gjorts mellan olika synpunkter och intressen.

Synpunkter och förslag har även inhämtats vid möten med företrädare för de politiska partiernas länsorganisationer.

I underlaget för uppdraget anges att uppdraget ska redovisas till landstingsfullmäktige i januari 2016. Avslutande rapport för utredningsuppdraget redovisas till landstinget och Regionförbundet den 20 november 2015. Det ger större möjlighet till remissbehandling i länets kommuner innan Landstingsfullmäktige tar slutlig ställning till frågan om att inlämna ansökan om regionkommun i Kalmar län.

Uppdraget ska genomföras i dialog och samverkan med företrädare för de olika parter som är berörda. Arbetet har utformats på detta sätt. Det är dock uppdragstagaren som självständigt svarar för beskrivningar och slutsatser.

2. Regionala utvecklingsansvaret i Kalmar län

I detta avsnitt ges beskrivningar av några aktörers nuvarande ansvar och roller kopplat till regionalt utvecklingsansvar i Kalmar län. Beskrivningen har gjorts kortfattad och förenklad för att ge överblick av aktörernas olika roller och ansvar. Beskrivningen av Regionförbundets nuvarande uppdrag och organisation har gjorts något mer omfattande.

2.1. Landstinget

Landstinget ansvarar för hälso- och sjukvård och svarar för barn- och ungdomstandvård samt erbjuder tandvård till vuxna. Landstinget är också huvudman för kollektivtrafiken i länet, som drivs av trafikförvaltningen Kalmar länstrafik (KLT) med ansvar för regional reseplanering, färdtjänst och sjukresor. Fyra av länets folkhögskolor drivs i landstingets regi.

Landstinget är en demokratiskt styrd organisation med ett direktvalt landstingsfullmäktige med 67 ledamöter och med egen beskattningsrätt.

Landstinget medverkar till finansiering av Regionförbundets verksamhet för regionalt utvecklingsansvar.

2.2. Länsstyrelsen

Länsstyrelsen är en statlig myndighet som ansvarar för att beslut från riksdagen och regering genomförs i länet. Länsstyrelsen har i uppdrag att samordna statlig verksamhet och att arbeta för en utveckling där miljö, tillväxt och goda levnadsvillkor bidrar till en hållbar utveckling i länet.

Länsstyrelsens övergripande uppdrag är att inom ett flertal politikområden sammanväga

frågor inom olika lagutrymmen.

Verksamheten finansieras genom anslag från riksdag och regering.

2.3. Andra statliga myndigheter

Det finns flera statliga myndigheter som har i uppdrag att samverka kring olika regionala utvecklingsfrågor, men det är några statliga myndigheter som det finns särskilda skäl att nämna när det gäller det regionala utvecklingsuppdraget: Trafikverket, Tillväxtverket och ESF-myndigheten.

För Trafikverket handlar det om arbetet med Regional Transportplan och andra infrastrukturfrågor. Regionförbundet har uppdrag av regeringen att i samverkan med Trafikverket upprätta plan för länets transportinfrastruktur. Planen omfattar investeringar på det regionala vägnätet, som i Kalmar län utgörs av samtliga vägar utom E22, riksväg 25 och 40. Regional transportplan har som utgångspunkt att prioritera åtgärder i transportsystemet som stödjer länets utvecklings- och tillväxtpotential. I Kalmar län omfattar den 70 Mkr per år.

Tillväxtverket och ESF-rådet är förvaltande myndigheter för Regionala fonden respektive Sociala fonden. Myndigheterna tar emot och gör laglighetsprövning av inkomna ansökningar om EU-finansiering. Strukturfondspartnerskapet som Kalmar län ingår i omfattar Småland och öarna.

Regionförbundet ingår i det prioriterande partnerskap som beslutar om prioriteringar av projekten. Regionalfonden och Sociala fonden omfattar vardera cirka 100 Mkr per år för gemensamma insatser inom Småland och öarna.

2.4. Regionförbundet

Beskrivningen av Regionförbundets nuvarande verksamhet har utformats så att den också kan vara underlag för förslag om uppdrag, organisation och finansiering för en ny regionkommun.

2.4.1. Bakgrund

Regionförbundet startade sin verksamhet 1 juli 1997. Regionförbundet var då en av fyra försöksverksamheter med ändrad regional ansvarsfördelning. Övriga län var Skåne, Gotland och Västra Götaland. Formerna för försöksverksamheten var olika. Syftet var att erfarenheter av verksamheten i pilotlänen skulle ligga till grund för en regionreform i hela Sverige.

I Kalmar län övertog Regionförbundet ansvaret för de regionala utvecklingsfrågorna från Länsstyrelsen samt uppdrag och verksamheter från landstinget och kommunförbundet i Kalmar län. Det övergripande syftet var att utveckla nya former för en ökad demokratisk förankring av de regionala utvecklingsfrågorna.

Försöksverksamheten upphörde vid årsskiftet 2002/2003. Regionförbundet permanentades då och ombildades till ett kommunalt samverkansorgan.

Kommunförbundet i Kalmar län integrerades i Regionförbundet vid två tillfällen dels vid starten den 1 juli 1997 och dels den 1 januari 2003. Vid det första tillfället berördes olika utvecklingsfrågor typ länsturismen, kompetensutvecklingsfrågor, samhällsutvecklings- och miljöfrågor. Andra tillfället handlade om verksamhet som var kopplad till intressebevakning för länets kommuner samt frågor som främst rörde vård, omsorg och AV-Media.

Anställda som berördes av förändringen var till antalet främst kopplade till utföraruppdrag

eller olika regionala utvecklingsfrågor.

2.4.2. Organisation

Regionförbundet i Kalmar län är en politiskt styrd organisation som är offentligt finansierad och som bildats av länets 12 kommuner samt Landstinget.

Styrelsen är högsta beslutande organ och sammanträder åtta gånger per år. Den består av 33 ledamöter och 33 ersättare. 22 ledamöter är utsedda av kommunerna och 11 av landstinget.

Arbetsutskottet består av sex ledamöter och två ersättare. Arbetsutskottet sammanträder en gång per månad och förbereder ärenden till styrelsens sammanträden samt fattar beslut på delegation från styrelsen.

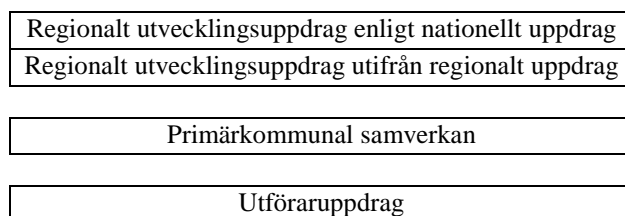
När det gäller Regionförbundets uppdrag att utgöra samverkans- och intresseorgan för länets kommuner så är det Primärkommunala nämnden (PKN) som svarar för detta uppdrag. Nämnden sammanträder åtta gånger per år. Den består av ledamöter från länets kommuner och utses av Regionförbundets styrelse.

I organisationen ingår också ett antal utföraruppdrag.

Till stöd för Regionförbundets verksamhet finns ett kansli med cirka 70 medarbetare. Hälften av medarbetarna är verksamma inom det regionala utvecklingsuppdraget och övergripande ledningsfunktioner. Hälften av medarbetarna är huvudsakligen verksamma inom uppdrag för primärkommunal samverkan eller något av utföraruppdragen.

2.4.3. Uppdrag

Följande principiella beskrivning kan göras av nuvarande Regionförbundets uppdrag:

2.4.4. Regionala utvecklingsuppdraget

I verksamhetsplan för 2015 beskrivs uppdragen för regionalt utvecklingsansvar i Kalmar län. Det är ett nationellt uppdrag enligt lagen om samverkansorgan och ett regionalt uppdrag som utformats i samverkan mellan landstinget och kommunerna i Kalmar län. Det nationella uppdraget är likartat för regionförbund i olika delar av landet medan de regionala uppdragen kan variera mellan länen.

Enligt lagen om samverkansorgan ska Regionförbundet:

- utarbeta och fastställa en strategi för länets utveckling som kommuner och landsting avser att genomföra i samarbete med andra parter
- samordna insatser för genomförande av strategin
- besluta om användningen av vissa statliga medel för regionalt tillväxtarbete
- upprätta och fastställa länsplaner för regional transportinfrastruktur
- följa upp, låta utvärdera och årligen redovisa resultaten av det regionala tillväxtarbetet till regeringen

Enligt Regionförbundets nuvarande förbundsordning ska man även:

- ansvara för förskottering av medel till statliga investeringar i infrastruktur av betydelse för regionen
- ha möjlighet att bidra till finansiering av marknadsföring av, och investeringar i, infrastruktur av betydelse för regionen
- ansvara för regional kulturverksamhet samt fördela regionala kulturanslag
- verka för att eftergymnasial utbildning samt forskning och utveckling samordnas och anpassas till regionens behov
- ansvara för och samordna regionala näringspolitiska utvecklingsinsatser
- ansvara för omvärldsbevakning, internationell verksamhet, marknadsföring och information inom förbundets uppgiftsområde
- ansvara för regional turismverksamhet
- ansvara för regional samordning och intressebevakning av miljöfrågor, arbetsmarknadsfrågor och kommunikationsfrågor inom förbundets uppgiftsområde
- utse representanter i regionala samverkansorgan inom förbundets uppgiftsområde
- verka för att organisationer i Kalmar län, som arbetar med regionala utvecklingsuppgifter samordnar sina verksamheter
- ansvara för andra tillkommande regionala uppgifter från staten eller som medlemmarna väljer att tillföra förbundet
- svara för den övergripande trafikpolitiken i länet.

2.4.5. Primärkommunal samverkan

Regionförbundet är också samverkans- och intresseorgan för länets kommuner. PKN (Primärkommunala nämnden) svarar för denna uppgift inom Regionförbundet. Denna uppgift kan enklast beskrivas så som den formulerats i Primärkommunala nämndens uppdrag:

- bistå kommunerna i deras verksamhet samt stödja och främja den kommunala demokratin och självstyrelsen
- fånga upp aktuella primärkommunala frågor och vid behov föra dem vidare till styrelsen eller andra organ
- genom utbildnings- och informationsinsatser samt erfarenhetsutbyte medverka till att förtroendevalda och anställda i länets kommuner har en hög kompetens
- initiera och främja samverkan mellan länets kommuner samt ta initiativ till gemensamma utrednings- och utvecklingsprojekt
- vara ansvarig för AV-Media i Kalmar län
- nominera ledamöter till Trafikstyrelsen Kalmar län.

En ökad samverkan har utvecklats mellan länets kommuner och mellan kommunerna och regionförbundet när det gäller flera funktioner och samarbetsprojekt. Beslut har tagits om ytterligare samarbete mellan länets kommuner och mellan regionförbundet och kommunerna. Detta innebär att Primärkommunala nämnden (PKN) tillsammans med länets kommunchefer och Regionförbundet under 2015 påbörjat ett arbete för kommunernas samverkan i länet.

2.4.6. Utföraruppdrag

Regionförbundet är huvudman för ett antal verksamheter som inte direkt ingår i det regionala utvecklingsansvaret och inte heller ska ses som tidsbegränsade projekt.

Verksamheterna är:

- Nationellt kunskapscentrum anhörigvård
- Regionbibliotek
- AV-Media
- Miljösamverkan i Sydost
- Småland-Blekinges Brysselkontor
- Informationssäkerhet
- Kurs- och konferensverksamhet för anställda och förtroendevalda i kommuner
- Kompass

Regionbibliotek, Informationssäkerhet, AV-Media, Kurs- och konferensverksamheten och Kompass är en samverkan inom Kalmar län, medan Miljösamverkan i Sydost även omfattar Gotland.

2.4.7. Finansiering

Regionförbundets kansli finansieras av medlemsavgifter från kommunerna på 15,7 Mkr samt 8,4 Mkr från landstinget. Till detta kommer kansliersättningar från staten på 6 Mkr samt övriga ersättningar till kansliet på cirka 6,2 Mkr. Kanslikostnader finansieras även genom ersättningar från olika projekt som genomförs inom Regionförbundets kansli. Kostnader för politisk organisation, revision och kanslipersonal uppgår till cirka 37 Mkr.

Finansiering av insatser för utveckling av sysselsättning och hållbar utveckling i Kalmar län sker främst genom det statliga så kallade 1:1-anslaget som årligen uppgår till cirka 45 Mkr. Syftet med anslaget är att finansiera regionalt investeringsstöd, sysselsättningsbidrag, stöd till kommersiell service, företagsutveckling, såddfinansiering samt projektverksamhet.

Till det kommer utvecklingsinsatser som finansieras genom Strukturfondspartnerskapet för Småland och öarna. Finansieringen sker också till viss del genom bidrag från Landstinget, främst gäller det regional finansiering av ALMI.

Finansiering av det regionala kulturuppdraget har skett genom statsbidrag till regional kulturverksamhet och genom anslag från landstinget.

Till detta kommer finansieringen av utföraruppdragen. Den sker separat och genom särskilda avgifter eller verksamhetsbidrag.

I senaste ekonomiska redogörelsen redovisar Regionförbundet disponibla vinstmedel och eget kapital på cirka 30 Mkr, varav 10 Mkr avser verksamheter inom utföraruppdrag.

3. Redovisning av kontakter och informationer

Uppdraget ska, enligt landstingsfullmäktiges och Regionförbundets beslut, genomföras i dialog och samverkan med företrädare för de olika parter som är berörda. I detta avsnitt redovisas de kontakter som varit under arbetet med utredningsuppdraget.

3.1. Kommunkontakter

Träffar med kommunerna har genomförts vid två tillfällen. En träff genomfördes föresommaren och syftade till att lämna grundläggande information kring utredningsuppdraget och hur det regionala utvecklingsansvaret i dag är organiserat i Kalmar län. Vid den andra träffen presenterades några av de mer principiella frågor som är aktuella att diskutera när det

gäller en regionkommuns uppdrag, politiska organisation och finansiering. Träffarna har genomförts vid följande tillfällen:

Borgholm – 26 juni, 13 oktober
Emmaboda – 8 juni, 20 oktober
Hultsfred 26 juni, 13 oktober
Högsby – 17 juni, 26 oktober
Kalmar – 26 juni, 28 oktober
Nybro – 9 juni, 26 oktober

Mönsterås – 12 juni, 3 november
Mörbylånga – 9 juni, 26 oktober
Oskarshamn – 18 juni, 3 november
Torsås – 8 juni, 3 november
Vimmerby – 15 juni, 20 oktober
Västervik – 10 juni, 12 oktober

Vid den första träffen gjordes anteckningar av samtalen. Anteckningarna har sänts till Landstingets kansli och Regionförbundets kansli. De har bland annat varit underlag för information till de politiska partierna.

3.2. Politiska partiernas länsorganisationer

Överläggningar har skett den 10 augusti 2015 i Mönsterås och 29 september 2015 i Kalmar. Inbjudna var företrädare för länsorganisationerna för de partier som är representerade i landstingsfullmäktige.

Vid första tillfället lämnades information från kommunträffar samt fördes diskussion om genomförandet av utredningsuppdraget. Vid det andra tillfället fördes en diskussion kring några av de mer principiella frågor som sedan skulle vara del av underlaget för den andra träffen med kommunerna.

3.3. Länsstyrelsen

Diskussioner har förts med Länsstyrelsen vid två tillfällen. Information har lämnats om pågående utredningsarbete.

Från Länsstyrelsen är man positiv till att regionkommun bildas i Kalmar län. Man har också framfört att det är önskvärt att verksamheten organiseras så att Länsstyrelsen kan samspela aktivt i arbetet med att ta fram underlag och analyser för strategier och planer kopplade till det regionala utvecklingsansvaret. Detta bland annat för att man på ett bra sätt ska svara för sitt uppdrag om utveckling av länet och samordning av statlig verksamhet i länet.

Kommande arbets- och beslutsformer bör utformas så att samverkan mellan den nya regionkommunen och Länsstyrelsen kan ske på ett kontinuerligt och återkommande sätt för att bäst gynna länets utveckling.

3.4. Länsorganisationer

Kontakter har skett med företrädare för LO-distriktet, Lantbrukarnas Riksförbund, Svenskt Näringsliv och Sydsvenska Handelskammaren. I dessa kontakter har man uttryckt sitt stöd för att bilda regionkommun i Kalmar län. Några direkta synpunkter på hur organisationen inom regionkommunen ska utformas har man inte framfört. Däremot har man framfört att det är viktigt att organisation och arbetsformer utformas så att det blir ett särskilt och tydligt politiskt ansvar för det regionala utvecklingsuppdraget. Det finns annars risk för att dessa uppgifter riskerar att förlora sin tydlighet i en övergripande hälso- och sjukvårdsorganisation.

Man har också uttryckt intresse av att medverka i analyser, diskussioner och remissarbete

kring strategier och planer för Kalmar läns utveckling.

I samtalen med intresseorganisationerna har det efterlysts tydligare former för att möjliggöra länsorganisationernas medverkan i processerna att ta fram de viktigaste strategierna och planerna för länets utveckling. Bland annat önskar man någon form av årsplanering av arbetet vid utarbetandet av olika strategier och planer. Det är angeläget med ökad tydlighet och samordning mellan aktörer som är verksamma i arbetet med regional utveckling.

Frågor som rör utbildning och kompetensförsörjning bör prioriteras mer än vad som hittills skett i det regionala utvecklingsarbetet.

Från Lantbrukarnas Riksförbund påtalades att det är viktigt att i kontakter med företagare och allmänhet tydligt skilja på det regionala utvecklingsuppdraget och det ansvar som kommuner och Länsstyrelsen har för samordning av tillsyn och kontroll för olika verksamheter.

3.5. Andra regionkommuner

I tio av Sveriges län är det i dag regioner eller regionkommuner som ansvar för det regionala utvecklingsansvaret. I övriga län är det regionförbund eller länsstyrelser som har detta ansvar.

Ytterligare fyra län har ansökt hos Regeringen om att få bilda regionkommun. Även från övriga län har man förklarat att man önskar bilda region eller regionkommun.

Regionkommun har bildats i Kronobergs, Östergötlands och Jönköpings län. I Blekinge är det Regionförbundet som har ansvar för det regionala utvecklingsuppdraget.

Under utredningsarbetet har kontakter skett med olika företrädare för de län som bildat eller nu ansöker om att bilda regionkommun. Erfarenheter från deras arbete har tagits tillvara i de diskussioner som varit under utredningsarbetet.

Erfarenheterna visar att det är viktigt att politisk organisation och förvaltningsorganisation utformas så att man tar hänsyn till och ger stöd för de olika villkor och arbetsformer som gäller för arbetet med det regionala utvecklingsansvaret och verksamheten inom hälso- och sjukvård.

Uppgifter har också inhämtats kring vilka särskilda insatser som gjorts vid själva bildandet av den nya regionkommunen samt vilka extra kostnader som varit förknippade med detta.

4. Uppdrag och principer för Regionkommun i Kalmar län

I detta avsnitt kommenteras motiven för bildandet av regionkommun samt lämnas förslag till uppdrag och politisk organisation för det regionala utvecklingsuppdraget. Vidare presenteras förslag på namn samt principiella frågor som rör kommunernas fortsatta medverkan i finansiering av regional utvecklingsverksamhet.

4.1. Motiv och utmaningar

När Landstingsfullmäktige och Regionförbundets styrelse beslutade att genomföra en utredning om det regionala utvecklingsansvaret angav man även motiv för att bilda en ny regionkommun i Kalmar län:

- förberedelse för en större regionbildning

- starkare demokratiskt inflytande över utvecklingsfrågorna genom ett direktvalt fullmäktige
- ökad samordning
- större kraft genom att koncentrera utvecklingsfrågorna till en myndighet
- en tydligare och starkare samverkanspartner för kommunerna, staten och övriga organisationer.

Det finns anledning att i kommande beslut om att bilda regionkommun ytterligare utveckla såväl motiv för bildandet som hur motiven i praktiken ska förverkligas genom bildandet av en Regionkommun.

Ett motiv har sin bakgrund i de demografiska utmaningar som länet står inför de kommande åren. Länet har rikets äldsta befolkning, stora pensionsavgångar, låga födelsetal och en stor del av ungdomarna flyttar från regionen. Det innebär stora utmaningar som kräver ökad samverkan, nya arbetsformer och nya lösningar.

Dialog och samverkan som arbetsformer är viktiga i det regionala utvecklingsarbetet. Bland annat är det viktigt att utveckla arbetsformer som underlättar för samarbete med omgivande regioner. Det finns anledning att på ett mer samordnat sätt utveckla formerna för gemensamt arbete när det gäller utarbetande och fastställande av regionala utvecklingsstrategier och planer.

Hittills har framtagandet av den regionala utvecklingsstrategin (RUS) stämts av och dialog förts med omgivande län. Ett närmare samarbete bör ske när det gäller innovationsstrategier. En svårighet i samverkan länen emellan har varit att man haft olika tidsplaner för såväl arbetet som fastställande av respektive strategier.

Kommande infrastrukturplan bör tas fram i nära samarbete med omgivande län. Landstinget och Regionförbundet arbetar tillsammans med Blekinge, Kronoberg, Jönköping, Halland och Skåne inom ramen för Regionsamverkan Sydsverige. En gemensam systemanalys har tagits fram och man arbetar nu med ett gemensamt positionspapper. Vidare framträder man också mer gemensamt i sitt nationella agerande.

Det är också angeläget att utveckla olika former av samverkan med Region Östergötland när det gäller strategier och planer för framtida regional utveckling.

Initiativ bör tas till en ökad samverkan med grannlänen när det gäller kommande Kulturplan inom kultursamverkansmodellen samt en ökad samverkan när det gäller formerna för stödet till organisationslivet.

Det är angeläget att utveckla det strategiska samarbetet inom Östersjöområdet. En möjlighet är att göra det inom det gränsregionala samarbetet inom South Baltic. South Baltic är ett av flera gränsöverskridande program, som utgör en del av det europeiska territoriella samarbetet. Syftet med programmet är att stärka redan existerande samarbeten i Östersjöregionen men även utveckla nya. Programmet finansieras av Europeiska regionala utvecklingsfonden.

Motivet om starkare demokratiskt inflytande över utvecklingsfrågorna genom ett direktvalt fullmäktige med egen beskattningsrätt bör utvecklas ytterligare.

4.2. Regionalt utvecklingsansvar

I uppdraget ingår att redovisa beslutsunderlag som beskriver regionkommunens uppdrag utifrån lagen om regionalt utvecklingsansvar och förslag om hur övriga uppdrag som

Regionförbundet i Kalmar län har ska hanteras.

Den nya regionkommunen föreslås överta de uppgifter som Regionförbundet ansvarar för när det gäller regionalt utvecklingsansvar utifrån såväl nationellt som regionalt uppdrag. Med utgångspunkt i nuvarande förbundsordning för Regionförbundet så innebär det att den nya regionkommunen övertar samtliga uppgifter när det gäller regionalt utvecklingsansvar.

Uppgiften att utgöra samverkans- och intresseorgan för länets kommuner övergår inte till den nya regionkommunen utan föreslås att i någon form övertas genom samverkan mellan länets primärkommuner.

När det gäller de utföraruppdrag som Regionförbundet i dag svarar för lämnas förslag om det framtida ansvaret i särskilt avsnitt.

Detta innebär att följande uppgifter i princip övergår till regionkommunen och utgör grund för att utforma kommande verksamhetsuppdrag, ekonomiskt ansvar, beslutsorganisation och reglementen:

- uppgifter enligt lag om regionalt utvecklingsansvar,
- övriga nuvarande uppgifter enligt Regionförbundsordning, förutom att utgöra samverkans- och intresseorgan för länets kommuner.

Det innebär att den nya regionkommunens uppdrag kan beskrivas på följande sätt som underlag för kommande beslut när det gäller uppdrag och reglementen:

⇒ Regionkommunen ska verka för hållbar regional tillväxt och utveckling i Kalmar län.

Det görs genom att regionkommunen ansvarar för uppgifter enligt lagen om regionalt utvecklingsansvar:

- utarbeta och fastställa en strategi för länets utveckling och att samordna insatser för genomförandet av strategin
- besluta om användningen av vissa statliga medel för regionalt tillväxtarbete
- utföra uppgifter inom ramen för EU:s strukturfondsprogram
- upprätta och fastställa länsplaner för regional transportinfrastruktur
- följa upp, låta utvärdera och årligen till regeringen redovisa resultaten av det regionala tillväxtarbetet.

Det görs också genom att som regionalt utvecklingsansvar svara för uppgifter att:

- ansvara för omvärldsbevakning, internationell verksamhet, marknadsföring och information inom regionens ansvarsområde
- ansvara för och samordna regionala näringspolitiska utvecklingsinsatser
- bidra till samordning kring kompetensförsörjning och utbildningsplanering
- verka för att forskning och utveckling samordnas och anpassas efter regionala behov
- ansvara för regional turismverksamhet
- ansvara för regional kulturverksamhet samt fördela regionala kulturanslag
- svara för den övergripande trafikpolitiken i länet
- medverka till förskottering av medel till investeringar i infrastruktur av betydelse för regionen
- ha möjlighet att bidra till finansiering av verksamheter, marknadsföring och investeringar i infrastruktur av betydelse för regionen.

Det regionala utvecklingsansvaret innebär att samverkan ska ske med länets kommuner, länsstyrelsen och övriga berörda statliga myndigheter samt att samråd ska ske med berörda organisationer och näringslivet i länet.

Uppdragen inom det regionala utvecklingsansvaret kan komma att utökas. Det kan ske genom att staten eller regionkommunen i samspel med länets kommuner beslutar om att ytterligare uppgifter ska ligga inom detta ansvar.

Det finns bland annat förslag om att det ska bedrivas en regional fysisk planering av den aktör som har ansvar för regional utveckling och regional infrastruktur.

4.3. Strategier och planer för länets utmaningar och möjligheter

I det regionala utvecklingsansvaret ingår att göra analyser och ta fram underlag för att besluta om strategier och planer för Kalmar läns utmaningar och möjligheter. För tillfället är det cirka 15 strategier eller planer som är beslutade för att fullfölja Regionförbundets regionala utvecklingsansvar.

En genomgång har gjorts inom Regionförbundet över vilka strategier och planer som kommer att vara aktuella för nytt beslut eller revidering och som också kommer att gälla under nästa mandatperiod. Följande preliminära förslag finns för revidering och beslut kring de strategier och planer som är kopplade till det regionala utvecklingsansvaret för länet:

<u>PLAN</u>	<u>BESLUTAD</u>	<u>NYTT BESLUT</u>
Regional utvecklingsstrategi (RUS)	2012	2017
Strategi för fortsatt bredbandsutbyggnad	2012	löpande revidering
Regional transportplan för Kalmar län	2011	2017
Fossilbränslefri region	2011	löpande revidering
Regional strategi och handlingsplan för biogas till fordon i Blekinge, Kalmar och Kronobergs län	2014	löpande revidering
Innovationsagenda för Kalmar län 2015 – 2020	2014	löpande revidering
Kompetensplattform	Ny	2016
Smart specialisering	Ny	2016

Regionförbundet svarar, fram till att en ny regionkommun bildas, för arbetet med revidering och beslut av dessa planer och strategier.

Landstinget bör liksom andra organisationer ha möjlighet att genom remissarbete ge sin syn på de frågor som ingår i revideringen av respektive plan eller strategi. Om det finns möjlighet att samordna arbetet med revidering och remiss för ett antal planer är det angeläget för att underlätta för olika aktörer att engagera sig i det arbetet.

Till detta kommer pågående arbete med regional biblioteksplan samt kommande revidering av Kulturplanen för Kalmar län.

4.4. Beslutsorganisation och arbetsformer

I uppdraget ingår att ge förslag på beslutsprocesser och organisation för ansvaret av det nya regionala utvecklingsuppdraget. Rapporten om förändring av kulturuppdraget angav ett antal förutsättningar när det gällde utformningen av den politiska organisationen som är kopplad

till regionala utvecklingsuppgifter:

”Det finns en tydligt uttalad uppfattning att Landstinget genom övertagandet av ansvaret för regional kulturverksamhet också visar att man avser att ge frågor som rör strategiska utvecklingsfrågor ett särskilt arbetssätt och särskild politisk organisation. Detta tillgodoses bäst genom att Landstinget för återstående delen av mandatperioden inrättar en särskild politisk nämnd för att ansvara för regional kulturverksamhet och stöd till föreningar och organisationsliv.”

Utifrån dessa förslag beslutade landstingsfullmäktige att inrätta en särskild nämnd med budget beslutad av fullmäktige. Nämnden ansvarar för regional kulturverksamhet samt fördelning av regionala kulturanslag. Beslutet avsåg övertagande av kulturuppdraget, men bör gälla som princip även för de ytterligare uppgifter som övertas genom bildandet av den nya regionkommunen.

Ett sätt att göra en beskrivning av förslag till kommande politisk organisation för det regionala utvecklingsansvaret är att göra en jämförelse med Regionförbundets nuvarande politiska organisation. Det är idag Regionförbundets styrelse som beslutar om strategier och planer för länets utveckling medan det är styrelsens arbetsutskott, eller tjänstemän på delegation, som beslutar om anslagens fördelning eller om enskilda anslag.

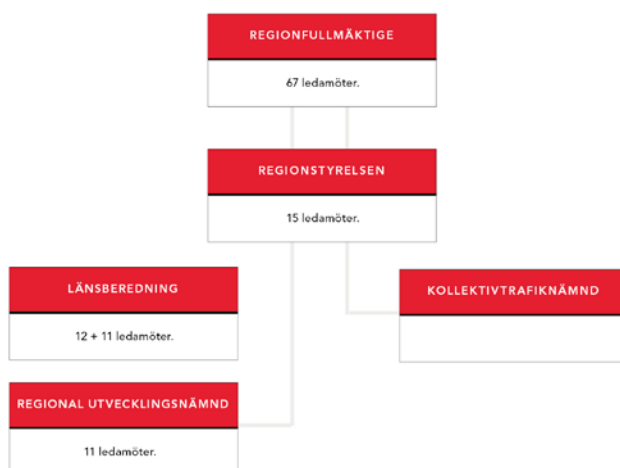
När det gäller beslut om strategier och planer så bör dessa beslutas av regionfullmäktige i den nya regionkommunen. Det är regionfullmäktige som har ansvar för övergripande strategier och planer. Därför ska de strategier och planer som gäller Kalmar läns utveckling också beslutas av regionfullmäktige.

Övriga frågor, inom den nya regionkommunens regionala utvecklingsansvar, bör en särskild politiska nämnd ansvara för, inklusive ansvaret för det regionala kulturuppdraget. Antalet ledamöter kan förslagsvis vara 11, med presidium och lämpligt antal ersättare.

Framtagandet av strategier och planer för Kalmar läns utveckling bör ske genom gemensam beredning mellan företrädare för länets kommuner och den nya regionkommunen. Beredning bildas med ledamöter från regionkommunen och länets kommuner.

Ledamöterna utses av regionfullmäktige och består av nämndens ordinarie ledamöter samt kommunstyrelsens ordförande i länets 12 kommuner. Beredning av Länsberedningens förslag sker till regionfullmäktige, men lämnas formellt genom regionstyrelsen.

Förslaget kan beskrivas med följande organisationsskiss. I denna organisationsskiss ingår också kollektivtrafiknämnden som presenteras i ett kommande avsnitt.

Formerna för samarbete med Länsstyrelsen bör utvecklas när det gäller utarbetandet av strategier och planer för Kalmar läns utveckling. Länsstyrelsen ska liksom andra statliga myndigheter lämna biträde i arbetet med regionalt tillväxtarbete. Formerna för samarbetet kan utformas genom att en överenskommelse träffas mellan den nya regionkommunen och Länsstyrelsen om vilka samverkansformer som ska tillämpas för att utveckla samarbetet.

I de kontakter som varit med företrädare för olika länsorganisationer har man uttryckt intresse av att kunna medverka i analyser, diskussioner och remissarbete kring strategier och planer för länets utveckling. Det kan ske genom att strategier och planer remissbehandlas innan slutligt förslag och beslut i regionfullmäktige. Cirka 20 organisationer kan sägas vara berörda av denna form av samråd. Någon form av mer formaliserad och återkommande samverkan bör ske med dessa organisationer genom någon form av ”Länsforum”.

Det är angeläget att utveckla olika arbetsformer som underlättar för Länsstyrelsen, övriga statliga myndigheter, kommunerna samt olika intresseorganisationer att följa arbetet med regionala utvecklingsfrågor och att bidra i arbetet genom analysmaterial och remissarbete. Ett sätt att bidra till detta är att anta någon form av rullande och dokumenterad årsplanering.

Olika möjligheter bör prövas för att stärka kontakterna mellan ansvariga tjänstemän i kommunerna och den nya regionkommunens kansli- och tjänstemannaorganisation när det gäller beredning av analyser och underlag för strategier och planer. En anledning till detta är att den regionala planeringen i större utsträckning också bör samspela med den planering som sker i kommunerna. Det gäller till exempel samspelet mellan den regionala utvecklingsstrategin och den kommunala översiktsplaneringen liksom arbetet med regional kompetensplattform och det kommunala ansvaret inom utbildningsområdet.

Vidare kan olika former av informations- och remissträffar genomföras för att också nå allmänheten med information om arbetet för utveckling av Kalmar län.

En ytterligare fråga som bör diskuteras är om olika projekt för utvecklingsverksamhet eller projekt kopplade till EU-finansiering i större utsträckning kan genomföras av andra än offentliga aktörer. Sådana aktörer kan vara enskilda företag och organisationer eller samverkan mellan dessa. Ytterligare exempel på projektägare kan vara de lokala utvecklingscentra för näringslivsutveckling som finns inom länet. Regionförbundet bör tillsammans med olika aktörer och kommuner föra en fortsatt diskussion om hur fler projektägare kan engageras i länet.

4.5. Finansiering

Det finns flera frågeställningar som rör finansieringen av regionkommunens verksamhet. I tidigare avsnitt har redovisning gjorts av de olika former som finns för finansiering av Regionförbundets nuvarande uppdrag och verksamheter.

Regionförbundets politiska organisation och kansli finansieras genom medlemsavgifter från kommunerna och landstinget. Till detta kommer kansliersättningar från staten och övriga särskilda ersättningar till kansliet. Vidare finansieras delar av kansliets kostnader genom ersättningar från de olika projekt som genomförs av personal inom Regionförbundets kansli.

Landstinget finansierar idag också regional utvecklingsverksamhet med cirka 5 Mkr. Detta bidrag avser främst regional finansiering av ALMI.

Investeringar inom infrastrukturområdet sker genom beslut om den Regionala Trafikplanen.

Dessa insatser uppgår till cirka 70 Mkr per år i Kalmar län.

Insatser för sysselsättning och hållbar utveckling sker genom det statliga 1:1-anslaget. Detta anslag uppgår årligen till cirka 45 Mkr. Till det kommer finansiering av utvecklingsinsatser i länet genom Strukturfondspartnerskapet. Regionalfonden och Sociala fonden omfattar vardera cirka 100 Mkr per år för gemensamma insatser inom Småland och öarna.

Dessa anslag är finansiering för tidsbegränsade projekt. Finansiering saknas därmed för att medverka till permanenta system och långsiktiga satsningar. Detta kan egentligen enbart ske genom finansiering av insatser via regionala budgetmedel. I förberedelserna för bildandet av den nya regionkommunen bör analys göras vilket behov som finns för att tillföra nya regionala budgetmedel för att inom Kalmar län medverka till att utveckla permanenta system och långsiktiga satsningar. Allra helst är detta viktigt för en utökad samverkan med län och regioner i Kalmar läns omgivning.

En ytterligare frågeställning som det finns särskild anledning att ta upp i detta sammanhang är kommunernas intresse att också i framtiden medverka till insatser för regional utveckling.

Genom medlemsavgifter medverkar idag kommuner och landsting till finansiering av Regionförbundets kanslikostnader. För kommunernas del uppgår beloppet till cirka 10 Mkr för den del som kan beräknas vara finansiering av kanslikostnader för verksamhet med anknytning till det regionala utvecklingsansvaret.

När den nya regionkommunen bildas är det inte rimligt att kommunerna genom avgifter lämnar ersättning till den nya regionkommunens förvaltnings- och kanslikostnader.

Vid de träffar som genomförts med kommunerna har man från flera kommuner förklarat att man är beredd att också fortsättningsvis medverkar till att finansiera regionala gemensamma utvecklingsinsatser.

Förslaget lämnas här om att kommunerna också fortsättningsvis medverkar till finansiering av regionala utvecklingsinsatser. Beloppet bör i så fall motsvara den del som inte används för att finansiera framtida organisation för kommunernas gemensamma intressebevakning och samverkan. Denna finansiering används då till ekonomiska insatser för länsgemensamma och strategiska regionala utvecklingsprojekt. Överenskommelse om kommunernas finansiering av regionala utvecklingsinsatser föreslås ske för längre period än årsvis. Ett sätt är att beslut om denna finansiering tidsmässigt kopplas till upprättandet av den regionala utvecklingsstrategin (RUS).

4.6. Personalfrågor

I samband med förslaget om förändring av det regionala kulturuppdraget ställde sig Landstinget och Regionförbundet bakom att förändring av arbetsgivaransvar för berörd personal mellan Regionförbundet och Landstinget sker genom principerna för verksamhetsövergång.

Samma princip bör tillämpas också vid bildandet av regionkommun i Kalmar län. Det innebär att förändringen av arbetsgivaransvar för berörd personal vid nytt huvudmannansvar för de verksamheter som Regionförbundet svarar för bör ske genom principerna för verksamhetsövergång.

4.7. Namnfrågan

I samband med att andra landsting förberett att ansöka om att bilda regionkommun så har frågan om namn för den nya regionkommunen kommit upp till diskussion. Frågan har bland annat aktualiserats i län där länets namn har sin koppling till residensstadens namn.

Det kan därför finnas anledning att i detta förberedande material också beröra frågan och att ange namn för regionkommunen i Kalmar län.

Här lämnas förslaget ”Region Kalmar län”.

5. Primärkommunal samverkan

När det regionala utvecklingsansvaret överförs från Regionförbundet till regionkommunen så påverkar det också frågan om ansvaret för Regionförbundets nuvarande uppgift att även vara samverkans- och intresseorganisation för länets kommuner.

Det är knappast en uppgift för ett landsting eller regionkommunen att svara för uppgiften att vara samverkans- och intresseorganisation för länets kommuner.

Frågeställningen uppkommer då hur denna uppgift ska organiseras framöver. Enligt de inspel som gjorts från kommunerna så har olika förslag och alternativ presenterats. Tre principiella förslag kan beskrivas utifrån dessa synpunkter:

- Informell samverkan som bygger på en nätverksliknande intressebevakning och samarbete och där företräderskap, uppgifter och uppdrag fördelas mellan kommunerna.
- Formell samverkan, med egen juridisk person, för intressebevakning och samarbete mellan kommunerna där företräderskap sker genom en gemensam organisation, men där övriga uppgifter, uppdrag och olika projekt fördelas mellan kommunerna.
- Formell samverkan, med egen juridisk person, för intressebevakning och samverkan mellan kommunerna där företräderskap sker genom gemensam organisation. Man utför också uppgifter, uppdrag och olika projekt som är av intresse för länets kommuner.

Beslut om organisationsform eller omfattningen av samverkan föreslås inte i detta utredningsuppdrag. För framtida beslut om ansvaret för Regionförbundets nuvarande uppgifter är det dock nödvändigt med ett ställningstagande hur den kommunala samverkan och intressebevakningen ska utformas i framtiden. Denna fråga rymmer också en diskussion mellan länets kommuner som inte enbart handlar om organisationsformer för samarbetet utan också rymmer frågan om hur omfattande samarbete bör vara.

Kommunerna avser att presentera underlag och förslag till hur den framtida kommunala intressebevakningen och samverkan ska utformas innan slutligt beslut tas om att inlämna ansökan om att bilda regionkommun.

6. Regionala utföraruppdrag

Ett förslag till framtida ansvar för Regionförbundets nuvarande utföraruppdrag är att regionkommunen övertar huvudmannaskap för Smålands-Blekinge Brysselkontor, Nationellt Kunskapscentrum anhörigvård, och Regionbibliotek. Ett motiv för att den nya regionkommunen övertar ansvaret för regionbiblioteket är att denna organisationsform gäller i flera av grannlän.

För verksamheterna Informationssäkerhet, AV-Media, Miljösamverkan i Sydost, Kompass och Kurs- och konferensverksamheten föreslås att kommunerna övertar huvudmannansvaret om man bildar en gemensam juridisk person för sin samverkan. Om inte detta alternativ finns så bör man överväga att regionkommunen också övertar huvudmannaskap för AV-Media.

Ett sådant huvudmannansvar är däremot tveksamt för Miljösamverkan i Sydost då en del av verksamheten är att samordna olika former av kommunal och statlig tillsynsverksamhet. Inte heller när det gäller Kompass eller Kurs- och konferensverksamheten då verksamheterna här är för kommunernas behov eller bygger på en kontinuerlig dialog med kommunerna.

7. Den politiska styrningen av kollektivtrafiken

Ett särskilt utredningsuppdrag har getts för att lämna förslag kring den politiska styrningen av landstingets ansvar för kollektivtrafiken. Det har även tillsatts en arbetsgrupp för att göra en uppföljning och utvärdering av själva avtalet om ansvar för den regionala kollektivtrafiken i Kalmar län. Därför ingår det endast att i detta avsnitt redogöra för förslag till den politiska styrningen av kollektivtrafiken.

Utifrån de synpunkter som bland annat framförts vid kommunträffarna kan det konstateras att det finns kritik från kommunala företrädare att man anser att man inte på ett önskvärt sätt kan delta i utformningen av kollektivtrafiken.

Principiellt är det viktigt att ha utgångspunkten att ansvaret för kollektivtrafiken efter skatteväxlingen mellan kommunerna och Landstinget nu är en uppgift för Landstinget. Utifrån tidigare principiella resonemang kring politisk organisation för det regionala utvecklingsansvaret är det också rimligt att se kopplingen till de länsstrategiska frågorna för kollektivtrafiken.

Strategiska frågor kring kollektivtrafik och kopplingar till prioriteringar för en fungerande och hållbar infrastruktur bör därför i den nya regionkommunen ligga inom den politiska organisationen för regionalt utvecklingsansvar och beslutas av regionfullmäktige och beredas i samspel med kommunerna i den föreslagna Länsberedningen. Det gäller bland annat för de delar av Trafikförsörjningsprogrammet som anger strategisk inriktning.

Det bör också förtydligas att Landstingsstyrelsen är kollektivtrafikmyndighet.

Ansvaret för frågor som rör verkställande och driftfrågor för KLT bör kvarstå i den del av regionkommunens organisation som svarar för driftverksamhet. Men det bör ske genom att en särskild politisk nämnd bildas för denna verksamhet.

8. Genomförandeplan och tidplan

I uppdraget ingår att lämna genomförandeplan och tidplan för förändringen av det regionala utvecklingsansvaret i Kalmar län.

Det första ställningstagande som bör ske är att landstingsstyrelsen behandlar rapporten och tar ställning till om man avser att föreslå Landstingsfullmäktige att ansöka om att bilda regionkommun i Kalmar län.

Om man beslutar att föreslå att ansökan inlämnas till regeringen så föreslås att man sänder sitt förslag på remiss till länets kommuner innan landstingsfullmäktige slutligt beslutar i frågan. I denna remiss bör kommunerna ta ställning till om man tillstyrker att det bildas en regionkommun i Kalmar län.

Vidare bör kommunerna i remissen ges möjlighet att lämna synpunkter inför det kommande arbetet med att bilda regionkommun. Det bör gälla den nya regionkommunens uppdrag, politiska organisationen för regionala utvecklingsansvaret, namnfrågan samt frågan om kommunerna också fortsättningsvis är beredda att medverka till finansiering av gemensamma regionala utvecklingsinsatser.

Regionförbundets styrelse bör, i samband med att man tar del av utredningsuppdraget, göra en genomgång av rapportens förslag för att ta ställning till om vissa förslag som presenterats kan initieras och genomföras under innevarande mandatperiod.

I denna tidplan har tidpunkten för att inlämna ansökan lämnats öppen. Detta för att kunna göra en ansökan samtidigt som ansökningar lämnas in från andra län. Detta för att medverka till att kunna samordna behandling och beslut i regering och riksdag.

FÖRSLAG TILL TIDPLAN:

20 november	Slutrapport lämnas till Landstinget och Regionförbundet.
24 november	Landstingsstyrelsens arbetsutskott sammanträder och tar del av rapporten
14 december	Landstingsstyrelsen sammanträder och beslutar om man avser föreslå Landstingsfullmäktige att bilda regionkommun i Kalmar län. Beslut om remiss till länets kommuner.
16 december	Regionförbundets styrelse sammanträder och tar del av rapporten
– februari	Remissvar från länets kommuner
22 februari	Möte med företrädare för de politiska partiernas länsorganisationer
Vid tillstyrkan av förslaget från en övervägande del av länets kommuner så går landstinget vidare med att ansöka om att bilda regionkommun i Kalmar län	
24 februari	Landstingsfullmäktige behandlar frågan om att bilda regionkommun i Kalmar län

9. Förutsättningar och slutsatser

I detta avsnitt beskrivs förutsättningar och slutsatser som kan utgöra underlag för de beslut som fordras om man önskar fullfölja avsikten att bilda regionkommun i Kalmar län.

9.1. Förutsättningar

Här görs beskrivning av några förutsättningar som bör gälla för bildandet av regionkommun i Kalmar län:

Region Kalmar län bildas genom att Landstingets och Regionförbundets nuvarande uppdrag och verksamheter förenas i en ny gemensam organisation. Det innebär ökat demokratiskt inflytande för länets utveckling med direktvalt regionfullmäktige och egen beskattningskraft. Det innebär också samordning av ansvaret för hållbar ekonomisk, social och miljömässig utveckling med ansvaret för god hälsa och vård på lika villkor. En ny samhällsorganisation i Kalmar län för att möta invånarnas och samhällets gemensamma möjligheter och utmaningar.

1. Uppdraget ska vara att verka för hållbar regional tillväxt och utveckling i Kalmar län. Det görs genom att regionkommunen ansvarar för uppgifter enligt lagen om regionalt utvecklingsansvar:

- utarbeta och fastställa en strategi för länets utveckling och att samordna insatser för genomförandet av strategin
- besluta om användningen av vissa statliga medel för regionalt tillväxtarbete
- utföra uppgifter inom ramen för EU:s strukturfondsprogram
- upprätta och fastställa länsplaner för regional transportinfrastruktur
- följa upp, låta utvärdera och årligen till regeringen redovisa resultaten av det regionala tillväxtarbetet.

Det görs också genom att som regionalt utvecklingsansvar svara för uppgifter att:

- ansvara för omvärldsbevakning, internationell verksamhet, marknadsföring och information inom regionens ansvarsområde
- ansvara för och samordna regionala näringspolitiska utvecklingsinsatser
- bidra till samordning kring kompetensförsörjning och utbildningsplanering
- verka för att forskning och utveckling samordnas och anpassas efter regionala behov
- ansvara för regional turismverksamhet
- ansvara för regional kulturverksamhet samt fördela regionala kulturanslag
- svara för den övergripande trafikpolitiken i länet
- medverka till förskottering av medel till investeringar i infrastruktur av betydelse för regionen
- ha möjlighet att bidra till finansiering av verksamheter, marknadsföring och investeringar i infrastruktur av betydelse för regionen.

2. Politisk organisation för regionala utvecklingsuppdraget utformas utifrån att det är regionfullmäktige som ansvarar för övergripande strategier och planer för Kalmar läns utveckling. Därför ska dessa strategier och planer beslutas av regionfullmäktige. En nämnd med 11 ledamöter ges ansvar för övriga frågor inom det regionala utvecklingsuppdraget, inklusive ansvaret för det regionala kulturuppdraget. Beredning av förslag inför beslut i regionfullmäktige sker genom en Länsberedning som består av nämndens 11 ledamöter samt kommunstyrelsens ordförande i länets 12 kommuner.

3. Det finns behov av ekonomiska medel för att medverka till permanenta system och långsiktiga satsningar för regional utveckling. Detta kan ske genom finansiering av insatser från den nya regionkommunen via regionala budgetmedel.

Därutöver bör länets kommuner ta ställning till om man även fortsättningsvis är beredd att medverka till finansiering av gemensamma regionala utvecklingsinsatser.

4. Region Kalmar län föreslås vara namn på regionkommunen.

5. Politisk styrning av kollektivtrafiken sker genom att strategiska frågor är en del av det regionala utvecklingsansvaret och beslutas av regionfullmäktige efter beredning av Länsberedningen. Ansvar för frågor som rör verkställande och driftfrågor för KLT

kvarstår i den del av regionkommunens organisation som svarar för driftverksamhet. En särskild politisk nämnd bildas för denna verksamhet. Det bör också förtydligas att Regionstyrelsen är kollektivtrafikmyndighet.

9.2. Slutsatser

Om Landstinget, efter att ha tagit del av utredningsuppdraget, önskar fullfölja sin avsikt att bilda regionkommun i Kalmar län så kan det verkställas genom

a t t Landstingsstyrelsen beslutar att sända förslag om bildande av regionkommun i Kalmar län på remiss till länets kommuner där man föreslår att kommunerna tillstyrker att Landstingsfullmäktige hos regeringen ansöker om ändring av Lagen om regionalt utvecklingsansvar i vissa län (SFS 2010:630) så att landstinget i Kalmar län omfattas av lagen och att det därmed bildas en region med ett direktvalt regionfullmäktige.

I samband med remissförfarandet presenterar Landstingsstyrelsen sin syn, och ger kommunerna möjlighet att lämna kommentarer, på uppdrag, finansiering, politisk organisation för det regionala utvecklingsuppdraget samt namn för den nya regionkommunen.

Landstingsstyrelsen ger även sin syn på några av de principer som kommer att ingå i kommande arbete att forma den övriga politiska organisationen för nästa mandatperiod.

a t t efter kommunernas remissvar behandlar Landstingsfullmäktige frågan om att hos regeringen ansöka om ändring av Lagen om regionalt utvecklingsansvar i vissa län (SFS 2010:630) så att landstinget i Kalmar län omfattas av lagen och att det därmed bildas en region med ett direktvalt regionfullmäktige.

När regering och riksdag tillstyrkt ansökan fullföljs bildandet av regionkommun. Avtal och överenskommelser görs mellan berörda parter om de olika regleringar som behöver göras för att slutligt genomföra förändring av det regionala utvecklingsansvaret i Kalmar län.

Regionförbundets styrelse bör, i samband med att man tar del av utredningsuppdraget, besluta

a t t göra en genomgång av rapportens förslag för att ta ställning till om vissa förslag som presenteras i rapporten bör initieras och genomföras under innevarande mandatperiod.

2016-01-05

Kommunerna i Kalmar län

Kopia: Landstinget i Kalmar län

Balans och samarbete i den nya regionkommunen

Kent Johansson har nu slutredovisat sin rapport om förutsättningarna att ändra det regionala utvecklingsansvaret. Regionförbundets styrelse ser positivt på rapportens slutsatser och det fortsatta arbetet framåt.

På regionförbundets styrelse den 16 december 2015 § 178, lyftes frågan att när den nya regionen bildas i Kalmar län 2019, är det angeläget att skapa en balans mellan sjukvård och regional utveckling. Lämpligen borde sjukvården politiskt organiseras i ett utskott med beslutsbefogenheter byggd på delegation från regionstyrelsen eller en sjukvårdsnämnd.

Regionförbundets styrelse beslutade att ge arbetsutskottet i uppdrag att verka för en balans mellan regional utveckling och hälso- och sjukvården i den kommande politiska organisationen, där sjukvården lämpligen organiseras i ett utskott med beslutsbefogenheter eller en hälso- och sjukvårdsnämnd.

ULF NILSSON
ordförande Regionförbundet i Kalmar län